

חלק - עניין - בית

ש רלוק הולמס, אלרי קחין, דויד תדהר ושאר גאוני הביטוי של כל הדורות אינם מגיעים לקרסוליו של אותו איש-מסחרין כליכול, ששמו מהלך אימים במדינת ישראל:

קצ' סי' .
צאו וראו מה הצליח איש זה לחולל ולעולל, ולברו, ללא עזרת איש:

הוא ניחש מראש שממשלת ישראל תנהג כעת סמרטוטים נפחדת, ותגרש את רוברט סובלן לית דין ולית דיין. הוא ניבא את המועד המדויק של הגירוש, את המקום ואת המטוס — למרות שהיה זה מטוס מיוחד, שלא הופיע בשום לוח-טיסות, ושנשלח לאתונה רק למטרה זו. הוא הצליח להגיע לישראל ולהסתגל לחוכה, ללא אשרת-כניסה, מבלי לעבור שום ביקורת של שוטרים ומוכסים. הוא שהה בארץ במשך 12 שעות רצופות באורח בלתי-חוקי, מבלי שידע על כך איש מבין אלפי אנשי המיטרה, השי"ב ושאר המנגנונים המצחים על ענייני הריגול-הנגדי. הוא חדר לשדה-התעופה ולמסלול-ההמראה מבלי להיעצר על-ידי איש מבין עשרות השוטרים ואנשי השי"ב שעסקו אותה שעה בגירוש סובלן.

הוא התגנב לתוך המטוס עצמו — אף שלא היה זה מטוס מן המגנין, המלא נוסעים בעלי-כרטיסים, אלא מטוס ריק לגמרי, בו נמצאו רק סובלן עצמו, ורופא-המיטרה. הוא נשט מטוס זה באתונה, מבלי שאיש הרגיש בכך, ועלה למטוס השני של אל-ע, שהמתין שם לטובלן, כזי-הובילו לניו-יורק.

אכן — אודימיאה מופלאה ומפליאה!
היא ראויה להיות מונצחת בסרט הוליבודי מסעיר, כשפול ניומן משחק את התפקיד הראשי (חבל שבארי קופר כבר מת). באים בחשבון כמה שמות אפשריים: "מקשין נגד שו"בית", או "הסוכן איקס-13 במאורת היהודים". כדי לספק את תשוקת היצרים הלוהטת" ואת "פרשת האהבה המרעירה את מיתרי הלב", אפשר להראות כיצד נקרע מקשין הגדול בין אהבתו הסוערת והעדינה לדיילת אל עז (קים נובאק?) לבין מילוי תפקידו מסמרי-השיער ורצוף האלימות המזועזעת.

מה אעשה ומאו גיל 7 חדלתי להאמין ברואה ואינונוראה, ובשאר אנשים-עליונים של ספריילדים. אולי אני אדם חסר-אמונה, ציני וספקני מדי — אך אני מתעקש להאמין כי מיסטר מקשין אינו אלא בן-תמותה רגיל, המצוייד בכשרונות רגילים ומיגבלות רגילות.

אם כן, מה פתרון התעלומה?
הכתבים הישראליים בחשיגטון מדתחים פה-אחד כי איש אינו מבין שם מה פשר החיכוך על מקשין בישראל — מאחר שבכל פרשת הסגרתו של סובלן היה קיים שיתוף פעולה הדוק בין ממשלות ארצות-הברית וישראל, ונשאלת השאלה: מי היה מושתף-הפעולה בישראל?

שר-הפנים מצהיר חגיגית שלא ידע על קיומו של מקשין. ומי יקום ויגיד ששר-הפנים, החובש כיפה והמתפלל שלוש פעמים ביום, הוא שקרן?

ראשיה-הממשלה מנחה את ידו על לוח לבו ומכריז כי לא היה לו מושג על פעליו ועליליו תיו של מקשין. ומי יגיד כי ראשיה-הממשלה — האיש המייצג את כולנו — מושקר בזדון?

אשר להאמין לשני אישים נכבדים אלה מבלי לשנות בתמימות יתרה. די היה להעמיק את סובלן בכוח למטוס ריק של אל-ע, להעבירו לאתונה, ולפנות לו תא-מאסר במטוס שני של אל-על שנמצא בדרכו לניו-יורק — והרי זו הסגרה מלאה ושלמה. סובלן לא יכול היה לברוח. הקאפו המעופף היה עושה את שלו, גם בלי עזרה מן החוק. הופעתו של מקשין הגיבור לא היתה דרושה כלל.

האיש שגלה על-ידי הכוללת האמריקאית רק מפאת א"י האמון שלה ביכולות הקאפו. אולי חששו האמריקאים (ללא כל צדק, כמובן) שמא יתעורר זיק של מצפון יהודי ואנשי אצל אחד מאנשי השי"ב, המיטרה ואל-על שעסקו במלאכה בזויה זו.

על כן בא מקשין — האיש שהפך פמל חי של כל הנבלה, התרפה וההשפלה של המישטר השולט בישראל. ואף כי הנבלה, התרפה והי השפלה של מישטר זה היו מפורחים לשמיים (תרתי משמע) גם בלי הופעתו של מקשין, איננו יכולים להתייחס אליה בקלות-ראש.

הרי אם לא שיקר מר דויד בן-גוריון בצורה שגלה, פחדנית וזדונית, אין כל מנוס מעובדות אלה: בלי ידיעת ראשיה-הממשלה ושריה-הבטחון, נוצר

שיתוף-הפעולה ישיר בין מנגנוני-החושך האמריקאי לבין מנגנוני-החושך הישראלי.

כתוצאה משיתוף-הפעולה זה, ניתן לסוכן חשאי של מדינה זרה לנוע חופשית בישראל ולבצע בה פעולות בלתי-חוקיות. ועל כך נודע לראש-הממשלה, האחראי במישרין למנגנוני החושך, מתוך העתונות בלבד.

מצב עוברתי זה — שראש הממשלה עצמו הודיע עליו — מעורר שאלות

ראש הממשלה: הוא לא ידע כלום

הנוגעות לעצם מחותה של מדינת-ישראל כפי לה, ודפעיולותו של מנגנוני-החושך בפרט:

מהו גבול שיתוף-הפעולה בין שני מנגנוני-החושך? איזה שטחים הוא מקיף? האם בכלל יתכן "שיתוף פעולה" בין מנגנוני-חושך אדיר כמו זה של ארצות-הברית, לבין מנגנוני-החושך של מדינה קטנטנה — או שמא מהחה שיתוף-הפעולה בה כרח מצב של תלות, עד כדי הפיכת הקטן סניף של הגדול?

האם יש תוכן כלשהו למושג "עצמאות לאומית" במצב זה של השתלבות מנגנוני החושך המקומי בשורותם השאיים זרים? ואולי חשוב מכל: האם יש לראשיה-הממשלה ושריה-הבטחון בכלל שליטה של ממש על מנגנון החושך?

ד מדינה זקוקה למנגנון-חושך, ועל כן עומדת כל מדינה בפני בעייה חמורה ועדינה: כיצד לפסק עליו? כי ללא פיקוח כזה, קיימת תמיד (ובכל מדינה) הסכנה

שהמנגנון — המכלכל את מעשיו בסתר, השולט על קרנות סודיות בלתי-מוגבלות, הפועל תמיד בשטח-הספקר שבשולי החוק, החולש על תיקיות סודיות ואינטימיות המטילות חתך על אישי-ציבור רבים — יהפוך לגולם ויקום על בעליו.

איזו ערובה קיימת שלא יוצר מצב כזה בישראל? מי מהווה ערובה כזאת?

ראש-הממשלה בן ה-75, שאינו שומע דבר וולת מסק כנפי ההיסטוריה?

האיש המכריז בפומבי, ללא בושה, כי לא היה לו מושג כיצד בוצע מעשה-הנבלה הנורא ביותר בתולדות המדינה — אף שהוא פקד על כך?

י שנה שאלה שניה, המקבלת משמעות חדשה לאור מציאות זו: מרוע בכלל הוסגר סובלן בצורה נחפזת, בלתי-חוקית, בזויה ושפלה זו?

כולנו יודעים: בגלל התקפה היסטורית של ראשי-הממשלה. אך מה גרם להתקפה זו? הרי לא הופעל עדיין שום לחץ רציני, לא מצד ממשלת ארצות-הברית ואף לא מצד יהודיה-הגטו האמריקאיים?

ישנה תשובה סבירה אחת: הלחץ הופעל מצד מנגנוני-החושך האמריקאי.

בריחתו של סובלן היחתה בויון מיקצועי לאף-ביאיי. בניגוד לשי"ב שלנו, אין מנגנוני-החושך האמריקאי מוגן מפני ביקורת על-ידי שום צנזורה, קנוניות-של-עורכים או תחבולות אחרות. בריחת סובלן היתה עלולה לגרום לסערה של ביקורת ציבורית על ראשי האף-ביאיי, וסערה זו אמנם החלה כבר להתבשל בעתונות. רק החזרתו המיידית של סובלן יכלה להחניק ביקורת זו באיבה.

על כן הפעיל מנגנוני-החושך האמריקאי לחץ מידי וגמרץ על מישרו בישראל.

על כן הפעיל מישרו לחץ מידי ונמרץ על ראשיה-הממשלה, עד כי זה היה היספרי.

על כן נהגה ממשלת ישראל בפרשה זו כפי שלא העזה לספל עד כה בשום פרשה אחרת.

על כן הופיע מקשין בישראל. ועל כן הפכה ישראל נושא לרחמים ולבוז בעולם כולו. ורק דרך אגב יצוין שמשום-מה מילא מנגנוני-החושך תפקיד מרכזי בכל הפרשות הגדולות של השנים האחרונות — הן לטובה, הן לרעה. הוא חטף את אייכמן, הוא אסר והרשיע את ישראל בר ואת אהרון כהן. הוא טיפל ב"אדם השלישי", ובצורה זו גרם לפיצוץ פרשת-לבון. הוא גילה את יוסלה, ועתה — פרשת סובלן.

רשימה נכבדה. יש בה כדי לעורר למחשבה.

אחד מסיפוריו תיאר הרמאן זק מלחמה דמונית בין שתי מדינות על הירח. לאחת משתי המעצמות הוא קרא, גם במקור האנגלי, בשם העברי "לא-מדינה". נזכרת בשם זה לפני כמה ימים, בקוראי את מאמרו של אחד מאומרי-ההן של המישטר, שהצדיק את הסגרת סובלן בהביאו טענה מוצחת אחת: *raison d'état*, היינו: "אינן טרם המדינה".

אולם בינתיים ראינו כיצד נוהגת מדינת-ככל יום אנו קוראים ידיעות על השתלשלות התהליך המישפטי של פרשת סובלן בכריי טניה. וכל ידיעה היא דקירה בלבנו.

שמענו את דברי הפרקליט הבריטי בבית-המשפט הבריטי: "האיש נמצא בארצנו, ועל כן הוא נהגה מהגנת חוקינו". שהרי מה זאת מדינה — אם לא חוק? ואיזה "אינטרס המדינה" הוא זה המוביל להריסת החוק — היינו, להריסת המדינה?

אם ישנו אינטרס כזה, הרי זה אינטרס של לא-מדינה — מעין RAISON DE NON-ÉTAT.

כי רק לא-מדינה יכולה היתה לשמש מרחב-פעולה לאיש כמו מקשין, ורק לא-מדינה יכולה לסבול — ולוא אף ליום אחד! — ממשה המפירה את חוקיה, המתכחשת למעשי עצמה והמבזה את עצמה יומיום ושעה-שעה על-ידי מבול של שקרים, סילופים והכרזות אויליות.

ורק לא-מדינה יכולה להסכים לכך ששרים אלה, שביצעו זה עתה מעשה זה — יהפכו את עצמם לוועדת-חקירה, כדי לחקור את המעשים של עצמם.

שהרי לפי אותו הגיון אפשר להטיל על ועדה מעורבת של רוצחים, גנבים וסוחרים-סמים לחקור את בעיית שמירת החוק במדינה.